

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมนุษย์ได้สร้างสรรค์อารยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีแบบแผนและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มนุษย์ได้พัฒนาอารยธรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งวิวัฒนาการของอารยธรรมรูปแบบหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและใกล้ชิดกับมนุษย์มาโดยตลอดได้แก่วิวัฒนาการของการติดต่อสื่อสาร โดยมนุษย์ในยุคอดีตกาลได้ริเริ่มการติดต่อสื่อสารจากสัญญาณความเป็นมนุษย์ การใช้กริยาท่าทาง ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคมมีกลุ่มคนมากขึ้น จึงเกิดการพัฒนารูปแบบการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ มีการสร้างสรรค์ภาษาเฉพาะกลุ่ม การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ที่อยู่ห่างไกลกัน เช่น การใช้คนหรือสัตว์เป็นพาหนะ แต่วิธีการติดต่อสื่อสารดังกล่าวมีข้อบกพร่องบางประการ เช่น การใช้เวลาในการติดต่อสื่อสารมาก และในบางครั้งอาจเกิดอุปสรรคมากมายกว่าที่การติดต่อสื่อสารจะไปถึงผู้รับปลายทาง หรือถึงช้ากว่ากำหนด หรืออาจไม่ถึงผู้รับเลยก็ได้ โดยที่ผู้ส่งอาจจะไม่ทราบ ดังนั้นมนุษย์จึงได้พยายามคิดค้นพัฒนาวิธีการติดต่อสื่อสารรูปแบบใหม่ เพื่อให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การส่งไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารโดยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วและเข้ามามีบทบาทอย่างมากในด้านการติดต่อสื่อสาร ส่งผลให้เกิดการติดต่อสื่อสารรูปแบบใหม่ขึ้นด้วยรูปแบบที่ง่าย สะดวก ประหยัดและรวดเร็ว เป็นการลดข้อจำกัดต่าง ๆ ทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางภูมิศาสตร์หรือระยะทาง ซึ่งเคยเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ในอดีต นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเข้ามามีบทบาททางด้านการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ จนกล่าวได้ว่าโลกปัจจุบันนี้เป็นโลกของ “สังคมสารสนเทศ” (The Information Society)

ด้วยการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ได้นำมาซึ่งอุปกรณ์สมองกลอิเล็กทรอนิกส์ที่เราเรียกกันว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) ที่มีความสามารถในการประมวลผลได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าความสามารถของมนุษย์ ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี และเพื่อให้การดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนาในเชิงประยุกต์ในบทบาทต่าง ๆ เช่น การถอนเงินหรือฝากเงินด้วยการใช้บัตร ATM การติดต่อสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์ การควบคุมสัญญาณไฟจราจร การขายสินค้า รวมทั้งการให้บริการสาธารณะ เช่น รถโดยสารประจำทาง ปรับอากาศ สายการบิน งานการรักษายาบาล การธนาคาร ตลอดจนการเศรษฐกิจ การสงคราม และการติดต่อสื่อสารระดับมหภาค เช่น การติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียม การติดต่อสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

การติดต่อสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการติดต่อสื่อสารรูปแบบหนึ่งด้วยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งระบบเครือข่ายดังกล่าวกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายอยู่ในขณะนี้ โดยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตถูกสร้างขึ้นในทศวรรษที่ 80 ทำให้มนุษย์ได้รู้จักกับคำว่า "โลกที่ไร้พรมแดน" เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นระยะทาง สภาพภูมิศาสตร์ สถานภาพทางสังคม ตลอดจนวัฒนธรรม อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดหรือนำเสนอข้อมูลไปยังผู้รับข้อมูลได้แบบไม่จำกัดจำนวนของผู้รับ จนในบางครั้งไม่สามารถควบคุมหรือจำกัดผู้รับข้อมูลให้อยู่เฉพาะในกลุ่มเป้าหมายได้ และยังเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน นอกจากนี้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังสามารถดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ อันได้แก่ การดูหนัง ฟังเพลง และการประกอบธุรกิจการค้าผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E - Commerce) ตลอดจนบริการด้านอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งการติดต่อสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถกระทำได้หลายทาง ได้แก่ การติดต่อผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) การติดต่อผ่านห้องสนทนา (Chat - room) การติดต่อผ่านทางเว็บไซต์ (Web Site) การติดต่อผ่านทางกระดานข่าว (Web board)

ถึงแม้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์จะทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์มีประสิทธิภาพ สะดวกสบายมากขึ้นก็ตาม ในทางกลับกันเครื่องคอมพิวเตอร์ก็เปรียบเสมือนดาบสองคม หากผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อาศัยความรู้ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีที่ตนเองมีอยู่ กอปรกับความสามารถและประสิทธิภาพอันมากมายของเครื่องคอมพิวเตอร์ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่บุคคลอื่นในสังคม อาทิเช่น การใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ เช่น การขโมยข้อมูลข่าวสาร ความลับทางการค้า การฉ้อโกง การปลอมแปลงเอกสาร การเจาะระบบ

(Hacking) ตลอดจนการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการฆ่าคนหรือทำลายความมั่นคงของประเทศ หรือที่รู้จักกันในนามของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime) โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งนับวันอาชญากรรมประเภทนี้ จะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น มีมูลค่าความเสียหายมหาศาล และมีรูปแบบการกระทำความผิดเปลี่ยนแปลงตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นอาชญากรรมอีกแขนงหนึ่งที่เป็นมหันตภัยร้ายแรงต่อสังคมในปัจจุบันที่สร้างความเสียหายต่อความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมอย่างมาก โดยผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ที่ดี มีตำแหน่งหน้าที่การงาน รวมทั้งมีประสบการณ์ ความชำนาญสูง ประกอบกับการประกอบอาชญากรรมดังกล่าวจะสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้แก่ระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จึงถือได้ว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง และเมื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการกระทำความผิดคือเครื่องคอมพิวเตอร์ จึงส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถก่ออาชญากรรมได้อย่างง่ายดาย สะดวก แบนเนียน และยากต่อการตรวจสอบการกระทำความผิด เพราะจะไม่หลงเหลือพยานหลักฐานให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนและติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ทำให้จำนวนอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ

จากอัตราการขยายตัวของผู้ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่นับวันจะยิ่งมากขึ้นนั้น ในปัจจุบันมีผู้ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั่วโลกถึง 513.41 ล้านคน (ผลสำรวจเมื่อเดือนสิงหาคม 2544 จาก www.nua.net) ย่อมเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าแนวโน้มอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จะมากขึ้นทั้งในด้านความรุนแรงและปริมาณการประกอบอาชญากรรม สำหรับรูปแบบการประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีหลายรูปแบบ เช่น การกล่าวข้อความหมิ่นประมาทบุคคลอื่นทางอินเทอร์เน็ต การขายบริการทางเพศผ่านเว็บไซต์ การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร การพนันทางอินเทอร์เน็ต การลักขโมยโดเมนเนม (Domain Name) การส่งไวรัสเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น การหลอกลวง/ขโมยทางอินเทอร์เน็ต การบุกรุกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น (Hacking) เป็นต้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลและเป็นความเสียหายในวงกว้าง เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน ไม่มีเขตแดนทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นการก่ออาชญากรรมบนที่ใดที่หนึ่งในโลก ย่อมสามารถแพร่กระจายไปได้ทั่วทุกมุมโลก

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้ก่อให้เกิดผลดีเพียงด้านเดียว เพราะยังมีกลุ่มบุคคลที่อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการกระทำ ความผิด ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนมุ่งศึกษาและนำเสนอถึงอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เฉพาะกรณีการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ทุกขณะ เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดในโลก โดยอาศัยเวลาเพียงเสี้ยววินาที ด้วยเหตุนี้จึงพบว่ากลุ่มอาชญากร ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำความผิดจากรูปแบบเดิมมาเป็นการประกอบอาชญากรรม ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบ ของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังแพร่ระบาดและเป็นภัยอันตรายใกล้ตัวที่สร้างความเสียหายให้กับบุคคลต่าง ๆ ทั่วโลก รูปแบบของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมีมากมาย หลายรูปแบบ อาทิเช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ (Pyramids and Multilevel Marketing) การหลอกลวงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ (Business Opportunities) การหลอกลวง เกี่ยวกับบัตรเครดิต (Credit Card Offer) การหลอกลวงเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์ (General Merchandise Sales) การหลอกลวงเกี่ยวกับการประมูลสินค้าออนไลน์ (Online Auctions) หรือการหลอกลวงเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Access Service) เป็นต้น

แม้กระทั่งประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นต้นกำเนิดของเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก็ยังได้รับความเสียหายจากการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศไทยกำลังนำประเทศเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ โดยการรับและนำเทคโนโลยีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในภาครัฐและภาคเอกชน ย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตอย่างแน่นอน ดังจะเห็นได้จากข่าวสารที่ปรากฏตามหนังสือพิมพ์และสื่อพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ข่าวการนำข้อมูลบัตรเครดิตของผู้อื่นไปซื้อสินค้าผ่านทางเว็บไซต์ต่าง ๆ ข่าวการเล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น www.skybiz2000.com, www.successforever.com, www.mlmtoday.com การประกอบธุรกิจที่บ้าน การหลอกลวงโดยเสนอให้ได้รับเงินจากประเทศไนจีเรีย เป็นต้น

เนื่องด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องศึกษาหามาตรการทางด้านกฎหมายและมาตรการทางด้านอื่น ๆ เพื่อนำตัวผู้กระทำ ความผิดมาลงโทษ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการแก้ไขกฎหมาย (Federal Law) กำหนดให้

การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำความผิด และมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ เพื่อให้การปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไว้โดยเฉพาะ แต่ถึงกระนั้นก็ไม่ใช่ประเทศไทยจะไม่มีกฎหมายที่ใช้ปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้ เพราะในความเป็นจริงแล้วการหลอกลวงไม่ว่าจะกระทำโดยทางใดก็ตาม เช่น การพบปะพูดคุย การโทรศัพท์ โทรสารหรือแม้กระทั่งผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก็ถือว่าเป็นการประกอบอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งน่าจะมืองค์ประกอบความผิดครบถ้วนในความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดฉ้อโกง ตามมาตรา 341 หรือความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย ตามมาตรา 334 แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ในการสืบหาและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้นมีการบัญญัติขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องหรือรัฐจะต้องพิจารณาต่อไปคือกฎหมายที่ประเทศไทยมีอยู่เหล่านี้เพียงพอหรือไม่ต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต

เมื่อผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายอาญาของประเทศไทยพบว่า มีข้อจำกัดหลายประการในการนำกฎหมายดังกล่าวมาบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายอาญาที่มุ่งจะลงโทษผู้กระทำความผิดสำหรับอาชญากรรมแบบดั้งเดิม (Violent Crime) คือมุ่งหมายกระทำต่อทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Corporeal Object) โดยมีได้มุ่งเน้นที่จะคุ้มครองข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง (Incorporeal Object) จึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการตีความกฎหมาย ซึ่งกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด ไม่อาจตีความกฎหมายโดยนำบทกฎหมายใกล้เคียงอย่างอื่น (Analogy) มาใช้ได้ เพราะจะเป็นการขัดกับทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา กล่าวคือ “หลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีโทษ” (Nulla poena, sine lege: no punishment without law) และสืบเนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ จึงก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องพยานหลักฐานที่น่าสืบในชั้นศาลด้วย เช่น พยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานที่ศาลจะสามารถรับฟังเพื่อประกอบการพิจารณาลงโทษจำเลยได้หรือไม่ ถ้าสามารถรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้จะถือว่าเป็นพยานหลักฐานประเภทใด และน้ำหนักความน่าเชื่อถือมีเพียงใด ประกอบกับในการรับฟังข้อเท็จจริงเพื่อลงโทษจำเลยนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 กำหนดว่าจะลงโทษจำเลยได้ต้องมีการพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำความผิดจนสิ้นสงสัย หากไม่สามารถพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ชัด ศาลก็จะมีคำสั่งยกฟ้องตามกฎหมาย ดังนั้นเมื่อพิจารณาลักษณะการประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จะพบว่า มีลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ซับซ้อน อีกทั้งผู้กระทำความผิดมีความรู้ความสามารถ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิสูจน์ความผิดของจำเลย

จนสิ้นสงสัยตามกฎหมายคงกระทำได้ยาก รวมทั้งอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้สร้างความยุ่งยากในขั้นตอนและกระบวนการหาและการนำพยานหลักฐานมาสู่ศาล กรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่ต่างประเทศ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดี อีกทั้งองค์การของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนประเทศไทยยังไม่มี การจัดตั้งองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยตรงอีกด้วย นอกจากนี้เจ้าพนักงานของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเฉพาะอาชญากรรมที่มีความรุนแรงหรืออาชญากรรมแบบดั้งเดิม (Violent Crime) เพราะได้รับการสนใจจากสาธารณชนมากกว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าหากกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรรมมาลงโทษได้ ในอนาคตอันใกล้ปัญหาและแนวโน้มอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในสังคมจะทวีความรุนแรงและเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการที่รัฐจะต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นเฉพาะ เพื่อกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งในขณะนี้ประเทศไทยกำลังยกย่องพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ซึ่งได้มีการบัญญัติฐานความผิดต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไว้หลายฐานความผิด โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะศึกษาถึงร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวด้วยว่าสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ผู้เขียนจะศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางด้านกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดในโลกในขณะนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย ตลอดจนการกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญต่อรูปแบบของอาชญากรรมยุคใหม่ เช่น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่จะบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ประกอบกับกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับอาชญากรรมดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ของประเทศไทยก็ยังไม่สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อให้ทราบถึงลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ ของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทั่วไป ได้ตระหนักว่าภัยอันตรายจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องใกล้ตัว และเพื่อให้รัฐเกิดความตื่นตัวในการเร่งดำเนินการหามาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะต่อไป

1.3.2 เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนี้สามารถนำมาบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด

1.3.3 เพื่อศึกษาหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางด้านอื่น ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้บังคับกับการประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต อันนำมาสู่แนวทางในการบัญญัติกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ของประเทศไทยต่อไป

1.3.4 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางและวิธีการในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทย ให้สามารถบังคับใช้บังคับกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาถึงอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบันนี้มีรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับบัตรเครดิต การหลอกลวงเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์ การหลอกลวงเกี่ยวกับการประมูลสินค้าออนไลน์ การหลอกลวงเกี่ยวกับการหางาน การหลอกลวงเกี่ยวกับทุนการศึกษา การหลอกลวงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และสภาพปัญหาอันเกิดจากการนำเอากฎหมายอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยไปบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำไปสู่แนวทางการบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ตลอดจนการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ในป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะ รูปแบบ และวิธีการต่าง ๆ ของการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้น ตลอดจนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมดังกล่าว

1.5.2 ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของกฎหมายประเทศไทย ในการบังคับใช้กับความผิดในรูปแบบของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ ตลอดจนองค์ความรู้ในกระบวนการยุติธรรมที่จะเข้าไปดำเนินการกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ว่าควรจะมีการพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงใด

1.5.3 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

1.5.4 เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบถึงความเสียหายที่เกิดจากการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตำรา หนังสือ วารสาร ตั๋วบทกฎหมาย และบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป